

Parodontitis (vergevoorderde tandvleesontsteking)

Parodontitis is een tandvleesontsteking die verder gaat dan het tandvlees. Tandplak op de tanden en kiezen veroorzaakt een ontsteking in de rand van het tandvlees. Zo'n tandvleesontsteking heet gingivitis. Deze ontsteking kan zich uitbreiden van de tandvleesrand naar het daaronder gelegen kaakbot. Dit kan uiteindelijk leiden tot parodontitis.

Ontstaan van parodontitis

Een ontsteking in de tandvleesrand (gingivitis) wordt veroorzaakt door bacteriën. Die bacteriën zitten in de tandplak. Tandplak is een zacht en kleverig, nauwelijks zichtbaar laagje van speekseleiwitten en bacteriemassa (biofilm) op de tanden en kiezen. Tandplak kan verkalken tot tandsteen dat stevig vastzit aan de tanden en kiezen. Hierop wordt weer een nieuw laagje plak gevormd etc.

Een tandvleesontsteking kan zich in de diepte uitbreiden naar het kaakbot rondom de tanden en kiezen. Het tandvlees laat daardoor los van de tanden en kiezen. In de ruimte (de pocket) die zo ontstaat tussen het tandvlees en de tanden en kiezen, vormt zich weer tandplak. Door deze tandplak verplaatst de ontsteking zich nog verder in de diepte. De vezels gaan door de ontsteking kapot en het kaakbot wordt afgebroken. Hierdoor worden de pockets dieper. In de verdiepte pockets verkalkt de tandplak gedeeltelijk tot tandsteen. Deze voortschrijdende ontsteking met afbraak van vezels en kaakbot heet parodontitis.

Kenmerken van parodontitis

Parodontitis kan lang onopgemerkt blijven, omdat het vaak geen – of pas in een heel laat stadium – verschijnselen met zich meebrengt. Enkele kenmerken die kunnen optreden zijn: rood, slap en gezwollen tandvlees, bloedend tandvlees bij het poetsen of eten en terugtrekkend tandvlees. Ook een vieze smaak of een slechte adem kunnen duiden op parodontitis. Parodontitis geeft zelden pijnklachten.

Pas in een gevorderd stadium van parodontitis ontstaan er echt klachten. Die kunnen bijvoorbeeld bestaan uit het los gaan staan van tanden en kiezen of het ontstaan van tussenruimtes.

Gevolgen van parodontitis

Als het tandvlees ver is teruggetrokken, kan dat een lelijk gezicht zijn. Doordat bij terugtrekkend tandvlees de wortels gedeeltelijk bloot komen te liggen, kunnen de tanden en kiezen erg gevoelig zijn bij het poetsen, warme, koude, zoete of zure dranken en spijzen. Eenmaal afgebroken kaakbot kan zich niet meer herstellen. Uiteindelijk kan er door parodontitis zoveel kaakbot verdwijnen dat de tanden en kiezen los gaan staan en tenslotte uitvallen.

Voorkomen van parodontitis

Bloedend tandvlees betekent dat er sprake is van tandvleesontsteking (gingivitis). Negeer dit signaal niet, maar onderneem actie om het tandvlees weer gezond te krijgen. De veroorzaker van ontstoken tandvlees is tandplak. Het is dus van belang uw mond goed schoon te houden. Hulpmiddelen bij het schoonhouden van uw mond kunnen zijn: (elektrische) tandenborstel, tandpasta, tandenstokers, tandzijde of floss, ragers, gaas en/of een tongschraper. Overleg altijd met uw tandarts of mondhygiënist welke hulpmiddelen voor u het meest geschikt zijn.

Behandeling van parodontitis

Tijdige behandeling kan het verlies van tanden en kiezen voorkomen. Door een goede mondhygiëne kunt u zelf een bijdrage leveren aan de genezing van parodontitis. Daarnaast zal de tandarts of mondhygiënist de tandplak en tandsteen in de verdiepte pockets verwijderen door een professionele gebitsreiniging. De tandplak boven de tandvleesrand dient u zelf elke dag te verwijderen door een goede mondhygiëne. Met een tandenborstel kunt u de tandplak aan de oppervlakte wegpoetsen. Met hulpmiddelen als ragers en tandstokers kunt u de tandplak tussen tanden en kiezen verwijderen. Uw tandarts of mondhygiënist vertelt u welke hulpmiddelen voor uw mond geschikt zijn. Door de combinatie van een goede mondhygiëne en de gebitsreiniging verdwijnt de ontsteking meestal en hecht het gezonde tandvlees zich vast aan de tanden en kiezen. Het kan voorkomen dat de tandarts of mondhygiënist erg diepe of moeilijk bereikbare pockets niet volledig kan reinigen. Om deze plaatsen toch goed te kunnen reinigen, is het nodig dat de tandarts of parodontoloog een flap-operatie uitvoert.

Risicogroepen voor parodontitis

Het is bewezen dat sommige mensen meer aanleg hebben voor parodontitis dan andere. Vaak blijken bepaalde bacteriën hierbij een belangrijke rol te spelen. Een aantal groepen loopt extra risico:

- **Rokers:** Bij rokers komt parodontitis vaker voor dan bij niet-rokers. Bovendien is de ernst van parodontitis bij rokers groter. Ook reageren rokers minder goed op de behandeling van parodontitis.
- **Diabetes:** Ook diabetes (en dan vooral de niet goed ingestelde diabetes) geeft een verhoogde kans op het ontstaan van parodontitis. Ook is door diabetes de kans op het ontstaan van abcessen bij parodontitis groter.
- **Stress:** Psychische stress kan de afweer van het lichaam onderdrukken. Daardoor neemt de kans op het ontstaan van parodontitis toe en kunnen de nadelige gevolgen van parodontitis groter zijn.

Ook zwangerschap, verschillende systemische ziekten en medicijngebruik kunnen invloed hebben op parodontitis. Daarom is het belangrijk dat uw tandarts en mondhygiënist op de hoogte zijn (en blijven) van uw gezondheid.

Bron: NVvP